

SOSYAL HİZMETLER KANUNU¹²

Kanun Numarası

: 2828

Kabul Tarihi

: 24/5/1983

Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 27/5/1983

Sayı : 18059

Yayımlandığı Düstur

: Tertip : 5

Cilt : 22

Sayfa : 355

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Genel Esaslar

Amaç:³⁴

Madde 1 – Bu Kanunun amacı; korunmaya, bakıma veya yardıma ihtiyacı olan aile, çocuk, engelli, yaşılı ve diğer kişilere götürülen sosyal hizmetlere ve bu hizmetleri yürütmek üzere kurulan teşkilatın kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklar ile faaliyet ve gelirlerine ait esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam:

Madde 2 – Bu Kanun, sosyal hizmetlerle ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişileri ve özel hukuk tüzelkışilerini, sosyal hizmet kurum ve kuruluşlarında çalışan personeli, sosyal hizmetlerden faydalananları ve faydalananacak durumda olanları kapsar.

Tanımlar:

Madde 3 – Kanunda geçen;

a) "Sosyal Hizmetler"; kişi ve ailelerin kendi bünye ve çevre şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi, manevi ve sosyal yoksunluklarının giderilmesine ve ihtiyaçlarının karşılanması, sosyal sorunlarının önlenmesi ve çözümlenmesine yardımcı olunmasını ve hayat standartlarının iyileştirilmesi ve yükseltilmesini amaçlayan sistemli ve programlı hizmetler bütünü,

b) "Korunmaya ihtiyacı olan Çocuk"; beden, ruh ve ahlak gelişimleri veya şahsi güvenlikleri tehlikede olup;

1. Ana veya babasız, ana ve babasız,
2. Ana veya babası veya her ikisi de belli olmayan,
3. Ana ve babası veya her ikisi tarafından terkedilen,

¹ Bu Kanunun adı "Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu" iken, 3/6/2011 tarihli ve 633 sayılı KHK'nin 35inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

² 30/5/1997 tarihli ve 572 sayılı K.H.K.'nin 12nci maddesiyle bu Kanuna eklenen Ek Madde 4 ile, sözkonusu Kanunda geçen "sakat" ibaresi "özürlü", "kör" ibaresi "görme özürlü", "sağır" ibaresi "İşitme özürlü" olarak değiştirilmiştir.

³ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1inci maddesiyle, bu maddedede yer alan "özürlü" ibaresi "engelli" şeklinde değiştirilmiştir.

⁴ 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 30uncu maddesiyle, bu maddedede yer alan "muhtaç" ibaresi "ihtiyacı olan" şeklinde değiştirilmiştir.

4. Ana veya babası tarafından ihmal edilip; fuhuş, dilencilik, alkollü içkileri veya uyuşturucu maddeleri kullanma gibi her türlü sosyal tehlikelere ve kötü alışkanlıklara karşı savunmasız bırakılan ve başıboşluğa sürüklenen,

Çocuğu,

c) (Değişik: 30/5/1997 - KHK - 572/5 md.) "Engelli", doğuştan veya sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle normal yaşamın gereklerine uymama durumunda olup; korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyacı olan kişiyi,⁵⁶

d) (Ek: 1/7/2005-5378/26 md.)⁷ "Bakıma İhtiyacı Olan Engelli"; engellilik sınıflandırmasına göre resmî sağlık kurulu raporu ile ağır engelli olduğu belgelendirilenlerden, günlük hayatın alışılmış, tekrar eden gereklerini önemli ölçüde yerine getirememesi nedeniyle hayatını başkasının yardımı ve bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün olan kişiyi,⁸⁵

e) "İhtiyacı Olan Yaşlı"; sosyal veya ekonomik yönden yoksunluk içinde olup korunmaya, bakıma ve yardıma ihtiyacı olan yaşlı statüsündeki kişiyi,⁵

f) Sosyal hizmet kuruluşları; bu Kanunun amacına ve belirtilen esaslara uygun faaliyette bulunan kuruluşlar olup bunlardan;

1. "Çocuk Yuvaları"; 0 - 12 yaş arası korunmaya ihtiyacı olan çocukların gerektiğinde 12 yaşını dolduran kız çocukların, bedensel, eğitsel, psiko sosyal gelişimlerini, sağlıklı bir kişilik veya iyi alışkanlıklar kazanmalarını sağlamakla görevli ve yükümlü yatılı sosyal hizmet kuruluşlarını,⁵

2. "Yetiştirme Yurtları"; 13 - 18 yaş arası korunmaya ihtiyacı olan çocukların korumak, bakmak ve bir iş veya meslek sahibi edilmeleri ve topluma yararlı kişiler olarak yetişmelerini sağlamakla görevli ve yükümlü olan yatılı sosyal hizmet kuruluşlarını,⁵

3. "Kreş ve Gündüz Bakımevleri"; 0 - 6 yaş grubundaki çocukların bakımlarını gerçekleştirmek, bedensel ve ruhsal sağlıklarını korumak ve geliştirmek ve bu çocuklara temel değer ve alışkanlıklar kazandırmak amacıyla kurulan (...)⁹ ve yatılı olmayan sosyal hizmet kuruluşlarını,

4. "Huzurevleri"; ihtiyacı olan yaşlı kişileri huzurlu bir ortamda korumak ve bakmak, sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulan yatılı sosyal hizmet kuruluşlarını,⁵

5. "Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri"; bedensel, zihinsel ve ruhsal engellilikleri

⁵ 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle, bu bentte yer alan "muhtaç" ibaresi "ihtiyacı olan" şeklinde değiştirilmiştir.

⁶ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu bentte yer alan "Özürlü" ibaresi "Engelli" şeklinde değiştirilmiştir.

⁷ 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Kanunun 26 nci maddesiyle (c) bendinden sonra gelmek üzere (d) bendi eklenmiş ve mevcut (d), (e) ve (f) bentleri, (e), (f), (g) olarak teselsül ettirilmiştir.

⁸ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu bentte yer alan "Özürlü", "özürlülük" ve "özürlü" ibareleri sırasıyla "Engelli", "engellilik" ve "engelli" şeklinde değiştirilmiştir.

⁹ Bu alt bentte yer alan "ve sunduğu hizmetler karşılığında ücret alan" ibaresi 21/1/2000 tarih ve 594 sayılı KHK ile metinden çıkarılmıştır.

nedeniyle normal yaşamın gereklerine uymama durumunda olan kişilerin, fonksiyon kayıplarını gidermek ve toplum içinde kendi kendilerine yeterli olmasını sağlayan beceriler kazandırmak veya bu becerileri kazanamayınla devamlı bakmak üzere kurulan sosyal hizmet kuruluşlarını,¹⁰

6. (Ek: 30/5/1997 - KHK - 572/5 md.; Değişik: 6/2/2014-6518/14 md.) “Çocuk Destek Merkezleri”; Suça sürüklenmesi, suç mağduru olması veya sokakta sosyal tehlikelerle karşı karşıya kalması sebebiyle haklarında bakım tedbiri veya korunma kararı verilen çocuklardan psikososyal desteğe ihtiyaç duyduğu tespit edilenlerin, bu ihtiyaçları giderilinceye kadar geçici süre ile bakım ve korunmalarının sağlandığı, bu süre içinde aile, yakın çevre ve toplum ilişkilerinin düzenlenmesine yönelik çalışmaların yürütüldüğü; çocukların mağduriyet, suça sürüklenme, yaş ve cinsiyet durumuna göre ayrı ayrı yapılandırılan veya ihtisaslaştırılan yatılı sosyal hizmet kuruluşlarını,

7. (Ek: 30/5/1997 - KHK - 572/5 md.) "Kadın veya Erkek Konukevleri", fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik istismara uğrayan kadın veya erkeklerin psiko-sosyal ve ekonomik problemlerinin çözümelenmesi sırasında varsa çocukların ile birlikte ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla geçici bir süre kalabilecekleri yatılı sosyal hizmet kuruluşlarını,

8. (Ek: 30/5/1997 - KHK - 572/5 md.) "Toplum veya Aile Danışma Merkezleri", toplumun ve ailenin gelişmesi için; bireyin katılımcı, üretken ve kendine yeterli hale gelmesi amacıyla koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici işlevlerini, gerekirse diğer kuruluşlar ve gönüllülerle işbirliği içerisinde sunmakla görevli bulunan gündüzlü sosyal hizmet kuruluşlarını,

9. (Ek: 30/5/1997 - KHK-572/5 md.; Değişik: 6/12/2017-7063/5 md.) “Aktif Yaşam Merkezi”; Yaşlı bireyler ile engelli bireylerin yaşam kalitesinin artırılması ve sosyal hayatı aktif katılımlarına katkı sağlanması amacıyla, engelli ve yaşlı bireyler ile ailelerine rehberlik ve destek hizmeti ile evde gündüz bakım hizmeti sunan gündüzlü sosyal hizmet kuruluşlarını,

10. (Ek : 21/1/2000 - KHK - 594/1 md.) “Çok Amaçlı Sosyal Hizmet Kuruluşları”; aynı yerleşkedede ve/veya binada, birden çok sosyal hizmet kuruluşunun tek yönetim ve denetim altında kurulmasına ve çalışmasına imkan tanıyan sosyal hizmet kuruluşlarını,

11. (Ek: 1/7/2005-5378/26 md.) "Çocuk evleri"; 0-18 yaşlar arasındaki korunmaya ihtiyacı olan çocukların kaldığı ev birimlerini,¹¹

12. (Ek: 1/2/2007-5579/1 md.;Değişik: 6/2/2014-6518/14 md.) “Çocuk Evleri Sitesi”; Korunma ihtiyacı olan çocukların bakımlarının sağlandığı aynı yerleşkedede bulunan birden fazla ev tipi sosyal hizmet biriminden oluşan kuruluşu,

13. (Ek: 1/2/2007-5579/1 md.; Değişik: 6/2/2014-6518/14 md.) “Ev Tipi Sosyal Hizmet Birimleri”; Çocuk, kadın, engelli ve yaşlılar ile bakım veya barınma ihtiyacı olan kişilere hizmet verilen mesken niteliğindeki yatılı sosyal hizmet birimlerini,

14. (Ek: 1/2/2007-5579/1 md.; Değişik: 6/2/2014-6518/14 md.) “Ev Tipi Sosyal

¹⁰ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1inci maddesiyle, bu alt bentte yer alan “özürleri” ibaresi “engellilikleri” şeklinde değiştirilmiştir.

¹¹ 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 30uncu maddesiyle, bu bentte yer alan “muhtaç” ibaresi “ihtiyacı olan” şeklinde değiştirilmiştir.

Hizmet Birimleri Koordinasyon Merkezi”; İl müdürlüğü bünyesinde oluşturulan ev tipi sosyal hizmet birimlerinin bağlı olduğu merkezi,

15. (Ek: 11/10/2011 - KHK - 662/10 md.) “Sosyal Hizmet Merkezi”; İhtiyaç sahiplerinin tespit edilerek sosyal hizmet müdahalesinin ve takibinin gerçekleştirilmesi, çocuk, genç, kadın, erkek, engelli, yaşlı bireylere ve ailelerine koruyucu, önleyici, destekleyici, geliştirici hizmetler ile rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin bir arada ve en kolay ulaşılabilir biçimde, gerektiğinde kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve gönüllüler ile işbirliği içinde sunulmasından ve bu hizmetlerin koordinasyonundan sorumlu gündüzlü sosyal hizmet kuruluşlarını,¹²

16. (Ek: 11/10/2011 - KHK - 662/10 md.) “Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi”; Çocuk evlerinin illerde planlanması, açılış ve işleyişine ilişkin her türlü işlemler ile harcamaların yapılması, takibi, denetlenmesi ve çocuk evleri arasındaki koordinasyonun sağlanması amacıyla oluşturulan merkezleri,

g) "Kurum"; bu Kanunla kurulan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü,

İfade eder.

Genel esaslar:

Madde 4 – Sosyal hizmetlere ilişkin genel esaslar şunlardır:

a) (Değişik: 1/7/2005-5378/27 md.) Bu Kanun kapsamına giren sosyal hizmetlere ilişkin faaliyetler, Devletin denetim ve gözetiminde, sivil toplum kuruluşları ile halkın gönüllü katkı ve katılımı da sağlanarak bir bütünlük içinde yürütülür. Sunulacak bakım ve diğer hizmetlerin kapsamı ve bu hizmetleri verecek olan gerçek ve tüzel kişilerin izin, çalışma usûl ve esasları ve diğer hususlar Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

b) Sosyal hizmetler alanında faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar arasında koordinasyon ve işbirliği tesis edilerek güç birliği sağlanır ve mevcut kaynaklara en verimli şekilde işlerlik kazandırılır.

c) Sosyal hizmet programlarının uygulanmasında korunmaya ihtiyacı olan çocuk, ihtiyacı olan engelli ve ihtiyacı olan yaşlıya öncelik tanınır.^{13¹⁴}

d) Sosyal hizmetlerin yürütülmesi ve sunulmasında sınıf, ırk, dil, din, mezhep veya bölge farklılığı gözetilemez, hizmet talebinin hizmet arzından fazla olması halinde öncelikler,

¹² 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1inci maddesiyle, bu alt bentte yer alan “özürlü” ibaresi “engelli” şeklinde değiştirilmiştir.

¹³ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1inci maddesiyle, 4 üncü maddenin birinci fikrasının (c) bendinde yer alan “özürlü” ibaresi “engelli”, (h) bendinde yer alan “özür” ibaresi “engel”, (l) bendinde yer alan “özürlü” ve “özürlülerin” ibareleri sırasıyla “engelli” ve “engellilerin”, ikinci fikrasında yer alan “Özürlülere” ibaresi “Engellilere”, aynı fikranın (a) bendinde yer alan “özürlülerin” ibaresi “engellilerin” şeklinde değiştirilmiştir.

¹⁴ 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 30uncu maddesiyle, bu bentlerde yer alan “muhtaç” ibareleri “ihtiyacı olan” şeklinde değiştirilmiştir.

ihtiyacı olan olma derecesi ve başvuru veya tespit sırası esas alınarak belirlenir.¹⁴

e) **(Mülga: 1/7/2005-5378/27 md.)**

f) Bu Kanunla kurulan Kuruma bağlı kuruluşların dışındaki sosyal hizmet kuruluşlarının kurulması izne tabi olup, alınacak tertip ve tedbirlerle bunların hizmet, işleyiş ve personele ilişkin hususlarda tespit edilen standart ve esaslara uygun olarak faaliyette bulunmaları sağlanır.

g) Sosyal hizmet kuruluşlarının coğrafik ve fonksiyonel görev alanlarının ve yurt sathında dengeli dağılımının görev boşluğu bırakılmayacak şekilde düzenlenmesi esastır.

h) **(Değişik: 30/5/1997 - KHK - 572/6 md.)** Çocuk yuvaları ile yetiştirme yurtlarının korunmaya ihtiyacı olan çocukların yaş, cinsiyet, sosyal ve psikolojik özellikleri ile engel dereceleri dikkate alınarak, kaynaştırma anlayışına göre gruplandırılması ve özellikle çocuk yuvalarının, huzurevleri ile aynı mahallerde tesis edilerek dede-torun, nine-torun ilişkilerinin sağlanması esas alınır.¹³¹⁴

1) Korunmaya, bakıma ve yardıma ihtiyacı olan kişilere hizmet sunumu insan haysiyet ve vakarına yaraşır şekilde yerine getirilir.¹⁴

j) Sosyal hizmet kurum ve kuruluşlarında çalıştırılacak personelin seçim ve niteliklerinin tespitinde ve bunların hizmetçi eğitim programlarının düzenlenmesinde bu kurum ve kuruluşların hizmet özelliklerini dikkate alınır.

k) Korunmaya ihtiyacı olan çocukların Türk örf, adet, inanç ve milli ahlakına sahip, kendisine güvenen, insan sevgi ve saygıyla dolu, Atatürkçü düşünce ve Atatürk ilke ve inkılaplarına uygun olarak yetiştirmeleri, bir iş veya meslek sahibi yapılmalari, koruma kararı kalktıktan sonra da toplum içinde izlenmeleri ve imkanlar ölçüsünde desteklenmeleri esastır.¹⁴

l) İhtiyacı olan, engelli ve yaşlıların hayatlarını sağlık, huzur ve güven içinde sürdürmesi, ihtiyacı olan engellilerin toplum içinde kendi kendilerini idare edebilecek ve üretken hale gelebilecek şekilde bakım ve rehabilitasyonlarının yapılması, bunlardan tedavisi mümkün olmayanların sürekli bakım altına alınması amacıyla gerekli her türlü tertip ve tedbir alınır.¹³¹⁴

m) **(Ek: 21/1/2000 - KHK - 594/2 md.)** Doğal afetlerde ulusal ve uluslararası sosyal hizmet kurum ve kuruluşlarıyla birlikte hareket edilmesi ve acil kurtarma ve yardım çalışmalarının etkili şekilde yürütülmesi amacıyla gerekli her türlü tertip ve tedbir alınır.

(Ek fıkra: 3/6/2011-KHK-633/35 md.) Engellilere yönelik hizmetlerin yürütülmesine ilişkin genel esaslar şunlardır:¹³

a) Eşit katılım için, engellilerin sahip oldukları hak ve yükümlülükler konusunda birey, aile ve toplumun bilinçlendirilmesi, tıbbî bakım ve rehabilitasyonlarının sağlanması, günlük yaşamlarında kendi başlarına yaşayabilme kapasitelerinin artırılması.¹³

b) Bilgi, hizmet ve fiziksel çevre koşullarının engelliler için ulaşılabilir hâle getirilmesi.¹⁵

c) Doğumdan başlayarak okul öncesi, okul çağrı ve yetişkinleri kapsayacak biçimde tüm engellilere eğitimde fırsat eşitliği sağlanması.¹⁵

¹⁵ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1inci maddesiyle, 4 üncü maddenin birinci fikrasının (b) bendinde yer alan “özürlüler” ibaresi “engelliler”, (c) bendinde yer alan “özürlülere” ibaresi “engellilere”, (d) bendinde yer alan “özürlülerin” ve “özürlülerce” ibareleri sırasıyla “engellilerin” ve “engellilerce”, (e) bendinde yer alan “Özürlülerin” ibaresi “Engellilerin”, (f) bendinde yer alan “Özürlülere” ve “özürlülerin” ibareleri sırasıyla “Engellilere” ve “engellilerin” şeklinde değiştirilmiştir.

d) İstihdamın, mesleki eğitim ve rehabilitasyonla birlikte gerçekleştirilmesi, istihdam alanlarının engellilerin kullanımına uygunluğunun sağlanması ve teknolojiye uygun alet ve cihazların engellilere elde edilmesini kolaylaştırıcı önlemlerin alınması.¹⁵

e) Engellilerin sosyal güvenlikleri ile gelirlerinin korunması, aile hayatı ve kişisel bütünlükleri ile kültür, eğlence, spor ve din alanlarına tam katılımlarının sağlanması.¹⁵

f) Engellilere ilişkin plan ve programlar ile ekonomik ve sosyal statülerini etkileyen tüm kararların alınması sırasında engellilerin katılımlarının sağlanması.¹⁵

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Görevler

Kuruluş:

Madde 5 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

Sosyal Hizmetler Danışma Kurulu:

Madde 6 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

Sosyal Hizmetler Danışma Kurulunun görevleri:

Madde 7 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

Kurumun kuruluusu:

Madde 8 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

Kurumun görevleri:

Madde 9 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

Kurumun merkez teşkilatı ve görevleri:

Madde 10 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

Sosyal Hizmetler Eğitim Merkezi Başkanlığının kuruluş ve görevleri:

Madde 11 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

Taşra teşkilatı:

Madde 12 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

İl Sosyal Hizmetler Kurulunun kuruluş, görev ve çalışma esasları:

Madde 13 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü kuruluş, kadro ve görevleri:

Madde 14 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

Sosyal hizmet kuruluşları:

Madde 15 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

Personel statüsü:

Madde 16 – Kurum personeli hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır.

Kurum, hizmetin gereği veya daimi kadro ile yapılamayan veya daimi kadro ile yapılması güçlük arzeden işler için sözleşme ile personel çalıştırabilir. Bu personel tercihen 40 yaşını doldurmuş kişiler arasından seçilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 30/5/1997 - KHK - 572/9 md.) Korunmaya ve bakıma alınmış olup, iş görme gücüne sahip ve istekli olanlar, bulundukları sosyal hizmet kuruluşlarının uygun görülen hizmetlerinde bu hizmetlerle ilgili kadroların boş tutulması ve her boş kadro karşılığı haftada 40 saatı geçmemek üzere tespit edilecek çalışma saatleri içinde, saat başına ücret ödenmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, iş ve sosyal güvenlikle ilgili mevzuat hükümlerine tabi olmaksızın ve Borçlar Kanunu hükümlerine göre sözleşme ile çalıştırılabilirler. Bu kadroların % 30'u engellilikleri nedeniyle koruma kararı uzatılanlara tahsis edilir. Saat ücreti asgari ücretin aylık çalışma saati toplamına bölünmesi ile tespit edilir. Bir kadro karşılığında çalışma saati ile sınırlı olmak üzere birden fazla kişi çalıştırılabilir. Ancak kişi başına ayda 60 saatin dışında ücret ödenemez.¹⁶

(Ek: 14/3/1991 - 3703/4 md.; Mülga dördüncü fıkra: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

(Ek: 14/3/1991 - 3703/4 md.; Mülga beşinci fıkra: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

(Ek: 14/3/1991 - 3703/4 md.; Mülga altıncı fıkra: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

(Ek: 14/3/1991 - 3703/4 md.; Mülga yedinci fıkra: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

(Ek: 14/3/1991 - 3703/4 md.; Mülga: 5/7/1991 - KHK - 433/16 md.)

(Ek fıkra: 6/2/2014-6518/15 md.) Ev tipi sosyal hizmet birimleri, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası hükmü kapsamındadır.

Atamalar:

Madde 17 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Mali Hükümler****Kurumun gelirleri:**

Madde 18 – Kurumun gelirleri şunlardır:

- a) Genel Bütçeden yapılacak Hazine yardımı,
- b) Döner sermaye gelirleri,
- c) Kuruma ait taşınır ve taşınmaz mallardan elde edilecek her çeşit gelirler,

¹⁶ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu fıkradada yer alan “özürleri” ibaresi “engellilikleri” şeklinde değiştirilmiştir.

d) Kurum tarafından veya Kurum yararına başka kuruluşlar ya da gerçek ve tüzelkişilerce düzenlenecek sosyal faaliyetler ile her türlü teşebbüs gelirleri,

e) Gerçek ve tüzelkişilerle uluslararası resmi ve özel kuruluşlar ve yabancı benzer kuruluşlar tarafından Kuruma yapılacak aynı ve nakdi taşınır ve taşınmaz her çeşit bağışlar ve bunların gelirleri,

f) Türk Hava Kurumunca toplanacak kurban derisi, fitre, zekat gelirlerinden Kuruma ayrılan paylar,

g) Belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde düzenlenen fuar, festival, sergi ve benzeri yerlere giriş biletlerine, Cumhurbaşkanı tespit edilen miktarda yapıştırılacak sosyal yardım pulu gelirleri,¹⁷

h) (Mülga: 14/3/2007-5602/11 md.)

i) (Mülga: 7/12/2004-5272/87 md.)

j) (Mülga: 7/12/2004-5272/87 md.)

k) Kanunla kurulan döner sermaye işletmelerinin (Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ve Orman Genel Müdürlüğü'ne ait olanlar hariç), yıllık brüt hasılatlarının % 1'inin Kuruma aktarılmasıyla elde edilecek gelirler.¹⁸

(Değişik ikinci fıkra: 14/3/2007-5602/10 md.) Yukarıda sayılan gelirlerden (k) bendinde belirtilenler, hasılatın elde edilmesini takip eden ayın son gününe kadar Kuruma ödenmek zorundadır. Bu süreler içinde ödemelerin yapılmasından ilgili kurum ve kuruluşların yetkili amirleri ile muhasebe yetkilileri ortaklaşa sorumlu olup, ödemelerin geciktirilmesi halinde ödenmesi gereken miktarlar % 5 cezaî faizle birlikte kendilerinden tahsil olunur.

Döner sermaye:

Madde 19 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.; Yeniden düzenleme: 6/2/2014-6518/16 md.)

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına, bu Kanunda öngörülen temel ve sürekli görevlere bağlı olarak ortaya çıkan üretim ve hizmet faaliyetlerini sürdürmek için gerekli yerde ve sayıda döner sermaye işletmesi kurmak amacıyla kendi kaynaklarından karşılaşmak üzere beş milyon (5.000.000,00) Türk Lirası sermaye tahsis edilmiştir.

Tahsis edilen döner sermaye tutarını artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.¹⁹

Döner sermaye, aynı yardımlar, döner sermaye faaliyetlerinden elde edilecek kârlar, bağış ve yardımlardan oluşur. Bağış ve yardımlar tahsis olunan sermaye ile sınırlı olmaksızın tahsis olunan sermaye tutarına eklenir.

Döner sermaye faaliyetlerinden elde edilen kârlar, ödenmiş sermaye tutarı tahsis edilen sermaye tutarına ulaşıcaya kadar sermayeye mahsup edilir. Ödenmiş sermaye tutarı

¹⁷ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 74 üncü maddesiyle, bu bentte yer alan "Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

¹⁸ Bu bende "Vakıflar Genel Müdürlüğü" ibaresinden sonra gelmek üzere 23/7/1995 tarih ve 4122 sayılı Kanunun 15/b maddesi ile "ve Orman Genel Müdürlüğü'ne" ibaresi eklenmiştir.

¹⁹ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 74 üncü maddesiyle, bu fıkradada yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra, yılsonu kârı genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere nisan ayının sonuna kadar ilgili muhasebe birimi hesabına yatırılır.

Döner sermaye işletmesinin gelirleri, bu maddenin birinci fikrasında sayılan gelir getirici faaliyetlerden elde edilen gelirlerden oluşur.

İşletmenin giderleri, bu maddenin birinci fikrasında belirtilen iş ve faaliyetlerin gerektirdiği harcamalar ile döner sermaye işletmelerinde istihdam edilen personele genel hükümlere göre yapılacak ödemelerden oluşur.

İşletme faaliyetleri, ihtiyaca göre kurulacak işletmelerce yerine getirilir. İşletmeler, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanının onayıyla kurulur. Her bir işletmeye tahsis edilecek sermaye tutarını belirlemeye ve işletmeler arasında karşılıklı veya karşılıksız kaynak aktarımına, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı yetkilidir.

İşletmelerden gerekli görülenlerin birleştirilmesine, devredilmesine ve tasfiye edilmesine Döner Sermaye Merkez Müdürlüğü'nün teklifi üzerine, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı yetkilidir.

Döner Sermaye Merkez Müdürlüğü'nün görevleri ve çalışmaları ile işletmelerin yönetimi, faaliyet alanları, işleyışı, sermaye kaynakları, her türlü idari ve mali işlemlerine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Mali kolaylıklar:

Madde 20 – a) Kurum ve kuruluşlarına yapılacak her türlü bağış, yardım ve vasiyetler vergi, resim ve harçlardan muaftır. Bağış, yardım ve vasiyetlerin kullanılmasında bağış, yardım ve vasiyet yapanların koydukları ve kanunlara göre geçerli sayılan kayıtlara ve şartlara uyulur.

b) Gelir veya Kurumlar Vergisi mükellefleri tarafından Kurum ve kuruluşlarına makbuz karşılığında yapılacak nakdî ve aynı bağışlar Gelir ve Kurumlar Vergisi kanunları hükümlerine göre yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden ve Kurum kazancından indirilir.²⁰

c) Kurum ve kuruluşlarınca hizmetin gereği olarak ithal edilen makine, teçhizat, malzeme ve yayınlar gümrük vergisi ve buna bağlı vergi, resim ve harçtan muaftır. Bu muafiyet hükümleri bağış ve yardım yoluyla gelen aynı cins malzemeler için şartsız olarak uygulanır.²¹

d) Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumuna kanunlarla verilmiş olan imtiyazlar, Kurum için de aynen uygulanır.

²⁰ Bu fikrada yer alan “nakdî bağışlar” ibaresi, 16/7/2004 tarihli ve 5228 sayılı Kanunun 59 uncu maddesiyle, “nakdî ve aynı bağışlar” olarak 31/7/2004 tarihinden geçerli olmak üzere değiştirilmiştir.

²¹ İthalde alınan her türlü vergi, resim ve harç muafiyeti hükümleri, 6/5/1986 tarihli ve 3283 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tespit, İnceleme ve Koruma

Tespit ve inceleme:

Madde 21 – Kurum, korunmaya, bakıma, yardıma ihtiyacı olan aile, çocuk, engelli ve yaşlılar ile sosyal hizmetlere ihtiyacı olan diğer kişileri tespit ve incelemekle görevlidir.²²²³

Bu kişilerin Kuruma duyurulmasında ve incelemeye ilişkin olarak Kurum ile işbirliğinde bulunulmasında mahalli mülki amirler, sağlık kuruluşları ve köy muhtarları ile genel kolluk kuvvetleri ve belediye zabıta memurları yükümlüdürler.

Korunma kararı:

Madde 22 – Korunmaya ihtiyacı olan çocukların reşit oluncaya kadar bu Kanun hükümlerine göre Kurumca kurulan sosyal hizmet kuruluşlarında bakılıp yetiştirilmeleri ve bir meslek sahibi edilmeleri hususundaki gerekli tedbir kararı 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa göre yetkili ve görevli mahkemece alınır. Bu karar için gerekli belgeler Kurumca düzenlenir ve ilgili mahkemeye gönderilir.²⁴²⁵

Haklarında derhal korunma tedbiri alınmasında zorunluluk görülen çocuklar mahkeme kararı alınincaya kadar, bu Kanuna göre kurulmuş kuruluşlarda veya aile yanında mahalli mülki amirin onayı alınmak suretiyle bakım altına alınır.

(Ek fıkra: 6/2/2014-6518/17 md.) Sosyal hizmet kuruluşlarının kendisine teslim edilen çocuk hakkında yapacağı inceleme sonucunda hazırlayacağı raporda, 5395 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca çocuğun derhâl korunma altına alınmasını gerektiren bir durum olmadığı ve ailesine teslim edilmesinde herhangi bir sakınca bulunmadığı kanaatine varması hâlinde mülki idare amirinin onayı ile çocuk ailesine teslim edilebilir.

Koruyucu aile:

Madde 23 – Mahkemece korunma kararı alınan korunmaya ihtiyacı olan çocuğun bakımı ve yetiştirilmesi bu Kanuna göre kurulmuş kuruluşlarda olduğu kadar Kurumun denetim ve gözetiminde bir "Koruyucu Aile" tarafından da yerine getirilebilir. **(Değişik ikinci cümle: 6/2/2014-6518/18 md.)** Koruyucu aileye, korunmaya ihtiyacı olan çocuğun bakımı ve yetiştirilmesine karşılık olarak ikinci fıkra kapsamında ödeme yapılabileceği gibi koruyucu aile bu işi gönüllü olarak da üstlenebilir.²⁵

²² 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu fıkarda yer alan “özürlü” ibaresi “engelli” şeklinde değiştirilmiştir.

²³ 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle, bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan “muhtaç” ibareleri “ihtiyacı olan” şeklinde değiştirilmiştir.

²⁴ 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle, bu fıkarda yer alan “yetkili ve görevli mahkemece” ibaresi “3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa göre yetkili ve görevli mahkemece” şeklinde değiştirilmiştir.

²⁵ 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle, bu fıkarda yer alan “muhtaç” ibareleri “ihtiyacı olan” şeklinde değiştirilmiştir.

(Değişik ikinci fıkra: 6/2/2014-6518/18 md.) Koruyucu aile hizmeti kapsamında aile yanına yerleştirilen çocukların bakım, eğitim, kurs, okul, yemek ve taşıma servisi, harçlık ve benzeri ihtiyaçları esas alınarak koruyucu ailelere, bu giderlerin tamamına karşılık toplu bir ödeme yapılmasına veya her bir gider türü için ayrı ayrı yapılacak ödemelerin kapsamına, ödeme tutarlarına, yapılacak ödemelerin usul ve esası ile koruyucu ailelerin seçimine, çocukla ilgili sorumluluklarına ve hizmetin işleyişine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir ve bu kapsamda verilecek ödemelerden hiçbir kesinti yapılmaz.

Korunma kararının süresi ve kaldırılması:²⁶

Madde 24 – Korunma kararı genel olarak çocuk reşit olana kadar devam eder. Ancak bu karar, korunma kararına neden olan şartların ortadan kalkması halinde Kurum yetkililerinin önerisi üzerine mahkemece çocuk reşit olmadan önce kaldırılabileceği gibi reşit olduktan sonra da çocuğun rızası alınmak şartıyla devamı hususunda karar verilebilir. Reşit olduktan sonra korunma kararının devamı aşağıda belirtilen şartlara bağlıdır.

- a) 18 yaşını tamamlamış olan korunmaya ihtiyacı olan çocuklardan;
- 1. Ortaöğretimde devam edenlerin 20 yaşına kadar,
- 2. Yükseköğretime devam edenlerin 25 yaşına kadar korunma kararları uzatılabilir.
- b) Öğrenime devam etmeyen 18 yaşını doldurmuş çocukların bir iş veya meslek sahibi edilerek kendi kendilerine yeterli olabilmelerinin sağlanması amacıyla 20 yaşına kadar korunma kararları uzatılabilir.

Bunlardan korunma kararı kalkmış; ancak tek başına yaşamını sürdürmeyecek durumda bulunan kız çocuklar, Kurumca himaye olunur. Bu çocukların emek karşılığı iaşe, ibate ve harçlıklarını Kurumca karşılanmak kaydıyla Kurum hizmetlerinde çalışmaları da sağlanabilir.

c) Bedensel, zihinsel ve ruhsal engellilikleri nedeniyle sürekli bakıma ihtiyacı olan ve çalışmaktan aciz olan Çocukların korunma kararı uzatılır.²⁷

Korunma kararı kalkan çocukların Kurumla ilişkilerinin devamı sağlanır. Bu çocuklara gereğiinde imkanlar ölçüsünde Kurumca yardımcı olunur.

Korunmaya ihtiyacı olan çocukların eğitim ve öğretimlerinin sağlanması veya meslek sahibi yapılmaları:²⁸

Madde 25 – Okul çağındaki korunmaya ihtiyacı olan çocukların eğitim ve öğretimleri Milli Eğitim Bakanlığı ile diğer kamu kurumlarına ait okullarda gerçekleştirilir.

²⁶ 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasının birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “muhtaç” ibaresi ile (c) bendinde yer alan “muhtaç durumda bulunan” ibaresi “ihtiyacı olan” şeklinde değiştirilmiştir.

²⁷ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu bentte yer alan “özürleri” ibaresi “engellilikleri” şeklinde değiştirilmiştir.

²⁸ 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle, bu maddenin başlığında yer alan “muhtaç” ibaresi ile birinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “muhtaç” ibareleri “ihtiyacı olan” şeklinde değiştirilmiştir.

Herhangi bir nedenle okula devam etme imkanı bulamayan çocuklar, kamu ve özel işyerlerinde ücret mukabilinde çalıştırılarak bir meslek sahibi yapılırlar. Bu şekilde çalıştırılan çocukların ücretlerinin yurt idarelerince tespit edilen miktarı kendilerine harçlık olarak verilir. Geri kalan miktar aylığını takip eden on gün içinde milli bankalarda çocuk namına açtırılan hesaba yatırılır. Çocuğun ücretinin başlama zamanı ve miktarı, yurt idaresi ile işveren arasında mahalli örf ve rayice göre tespit olunur. Bu konuya ilişkin hususlar bir yönetmelikle belirlenir.

(Değişik: 30/5/1997 - KHK - 572/10 md.) Özel eğitim gerektiren korunmaya ihtiyacı olan çocukların eğitim ve öğretimleri Milli Eğitim Bakanlığının bağlı resmi ve özel eğitim-öğretim kurumlarında sürdürülür. Korunmaya ihtiyacı olan engelli çocukların eğitimleri Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte planlanır.²⁹

Korunmaya, bakıma, yardıma ihtiyacı olan engelli, yaşlı ve diğer kişilere ilişkin hususlar:³⁰

Madde 26 – Korunmaya, bakıma, yardıma ihtiyacı olan aile, engelli, yaşlı ve diğer kişilerin tespiti, incelenmesi ve bunların sosyal hizmetlerden yararlandırılmasına ilişkin esaslar bir yönetmelikle düzenlenir.

Cezai sorumluluk:

Madde 27 – Bu Kanun kapsamına giren sosyal hizmet kuruluşlarında muhafaza ve bakımlarına terkedilen şahıslara karşı herhangi bir suç işleyen kuruluş görevlileri hakkında bu suç nedeniyle genel hükümlere göre verilecek muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezalar ile para cezaları üçte bir oranında artırılarak hükmolunur.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Kurumla İlgili Özel Hükümler**

Mirasın Kuruma geçmesi:

Madde 28 – Kuruma bağlı kuruluşlarda bakılmakta iken mirasçı bırakmaksızın ölen kimselerin mirası Kuruma geçer. Kurum terekenin borcundan ancak, kendisine geçen mallar ölçüsünde sorumlu olur.

Haciz, devir ve temlik ayrıcalığı:³²

Madde 29 – Bu Kanun gereğince korunmaya ve yardıma ihtiyacı olan aile ve kişilere yapılacak ödemeler ve sağlanacak yardımlar başkasına devir, temlik ve haciz edilemez.

²⁹ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1inci maddesiyle, bu fikrada yer alan “özürlü” ibaresi “engelli” şeklinde değiştirilmiştir.

³⁰ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1inci maddesinde; bu Kanunun 26ncı maddesinin başlığında ve birinci fikrasında yer alan “özürlü” ibaresi “engelli” şeklinde ... değiştirilmiştir.” hükmü yer almakla birlikte Meclis tutanakları, kanun gereğesinin incelenmesiyle, madde başlığında yer alan “sakat” ibaresinin değiştirilmek istediği tespit edilmiş ve düzeneleme bu şekilde yapılmıştır.

³¹ 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 30uncu maddesiyle, bu maddenin başlığında yer alan “muhtaç” ibaresi ile birinci fikrasında yer alan “muhtaç” ibareleri “ihtiyacı olan” şeklinde değiştirilmiştir.

³² 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 30uncu maddesiyle, bu maddenin birinci fikrasında yer alan “muhtaç” ibaresi “ihtiyacı olan” şeklinde değiştirilmiştir.

Dava açma hakkı:

Madde 30 – Kurum, kendisine yanında bulunduğu kişiler için Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre nafaka ile yükümlü bulunanlar hakkında dava açmak hakkına sahiptir.

Kurumun malları:

Madde 31 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

Evlenme yardımı:

Madde 32 – Kuruma ait sosyal hizmet kuruluşlarında koruma kararı devam eden kız çocuklarından evlenenlere ceyiz ihtiyaçlarını karşılamak ve bir defaya mahsus olmak üzere en yüksek Devlet memuru aylığının birbuçuk katı tutarında evlenme yardımı yapılır. Bu yardım hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir.

Kurumun simbolü:

Madde 33 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

ALTINCI BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

Açılış izni ve standartlar:

Madde 34 – Kurum dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel hukuk tüzelkışilerince bu Kanun kapsamına giren sosyal hizmet kuruluşlarının kurulmasına, teşvik edilmesine ve açılış izinlerinin verilmesine, varsa ücret tarifelerinin tespitine ilişkin usul ve esaslar ile bu kuruluşların hizmet ve personel standartları bir yönetmelikle düzenlenir.

(Değişik ikinci fıkra: 6/2/2014-6518/19 md.) Darüşşafaka Cemiyeti hariç olmak üzere özel sosyal hizmet kuruluşlarının kapasitelerinin yüzde üçü, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınınca tespit edilecek kişilerin ücretsiz yararlanması için ayrılr.

Denetleme esasları:

Madde 35 – Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel hukuk tüzelkışileri tarafından işletilen sosyal hizmet kuruluşlarının 34 üncü maddede yer alan yönetmelik esaslarına uygunluğu Kurumun kontrol ve denetlenmesine tabidir.

Sosyal hizmet kuruluşları yılda en az bir defa Kurumca denetlenir.

İlgililer kontrol ve denetlemeler sırasında denetleme heyetine her türlü kolaylığı göstermekle yükümlüdürler.

Kontrol ve denetlemeye ilişkin esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Müeyyideler

Madde 35/A – (Ek: 12/7/2013-6495/82 md.)

Gerçek kişi veya özel hukuk tüzel kişilere ait sosyal hizmet kuruluşunda yapılan kontrol ve denetim sonucunda, bu kuruluşların açılışına, çalışma şartlarına, yönetimine, hizmetin etkin sunumuna ilişkin olarak yönetmelikle belirlenen koşullara göre eksiklik veya

aykırılığın tespiti hâlinde il müdürü tarafından 16 yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık net asgari ücret tutarının on katındanelli katına kadar idari para cezası verilir. Bu eksiklik veya aykırılıkların giderilmesi ile idari para cezasının yatırılması için otuz günü geçmemek üzere uygun bir süre verilerek ilgili kuruluş yazılı olarak ihtar edilir.

Belirlenen süre içinde kuruluş tarafından eksiklik veya aykırılığın giderilmemesi hâlinde birinci fikra uyarınca verilen idari para cezasının iki katı tutarında tekrar idari para cezası uygulanır ve eksiklik veya aykırılığın giderilmesi için otuz günü geçmemek üzere ek süre verilir. Bu süre içinde de eksiklik veya aykırılığın giderilmemesi hâlinde kuruluş, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından kapatılır.

Birinci ve ikinci fikralar uyarınca verilen sürede eksiklikler veya aykırılıklar giderilinceye kadar kuruluşa yeni bir kişinin kabulü yapılamaz.

Bir yıl içinde beş defa idari para cezası uygulanan kuruluş, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından kapatılır.

Bu Kanun kapsamında verilen idari para cezaları, tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu süre içinde ödenmeyen idari para cezaları, kesinleşmesini müteakiben Bakanlığın bildirimi üzerine vergi daireleri tarafından 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre takip ve tahsil edilir.

Kuruluşun kapatılması

Madde 35/B – (Ek: 12/7/2013-6495/83 md.)

Bu Kanun kapsamında gerçek kişi veya özel hukuk tüzel kişilerince açılan sosyal hizmet kuruluşlarında hizmet verilen kişilere yönelik tehdit veya baskı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren fiziksel, cinsel, tıbbi, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar veren her türlü tutum ve davranışın gerçekleşmesi hâlinde bu tutum ve davranışların engellenmesine yönelik gerekli tedbirleri almayan kurucu veya sorumlu müdüre dört yüz günden az olmamak üzere adli para cezası verilir.

Sosyal hizmet kuruluşları aşağıda belirtilen hususlardan birinin tespit edilmesi hâlinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından kapatılır:

a) Kurucu veya sorumlu müdürün kuruluşta hizmet verilen kişilere yönelik tehdit veya baskı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren fiziksel, cinsel, tıbbi, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar veren eylemlerden dolayı cezalandırılmasına karar verilmiş olması

b) Kurucu veya sorumlu müdürün birinci fikra hükümleri uyarınca cezalandırılmasına karar verilmiş olması

c) Kuruluşun açılış izin onayı olmadan hizmete başlaması

ç) Kuruluşun izinsiz olarak nakil veya devir işleminin yapılması

d) Kuruluşun açılış işlemleri esnasında ibraz edilen belge ve beyanların gerceği yansımadığının sonradan ortaya çıkması

İkinci fikranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen hallerde 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 231 inci maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olması, kapatma işleminin yapılmasına engel teşkil etmez.

Onurlandırma:

Madde 36 – Kurumca yürütülmekte olan sosyal hizmet faaliyetlerine gerçek ve tüzelkişilerin her türlü maddi ve manevi katkı ve katılımın sağlanmasımasına ilişkin esaslar ile Kuruma büyük hizmet ve katkıları geçenlerin onurlandırılması işlemleri bir yönetmelikle düzenlenir.

Yönetmelikler:

Madde 37 – (Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

Yürürlükten kaldırma:

Madde 38 – Aşağıda sayılan;

a) 15/5/1957 tarih ve 6972 sayılı Korunmaya Muhtaç Çocuklar Hakkında Kanun,

b) 12/6/1959 tarih ve 7355 sayılı Sosyal Hizmetler Enstitüsü Kurulmasına Dair Kanun,

c) 25/4/1963 tarih ve 225 sayılı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Kuruluş ve Memurları Kanununda ve 4862 sayılı Kanuna Bağlı (1) ve (2) sayılı Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesinin (b) bendi,

d) Türkiye Çocuk Esirceme Kurumunun teşkiline ait mevzuat,

e) Diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri,

Yürürlükten kaldırılmıştır.

Ek Madde 1 – (Ek: 25/2/1988-3413/1 md.; Değişik: 6/2/2014-6518/20 md.)

Bu Kanun veya 5395 sayılı Kanun uyarınca haklarında korunma veya bakım tedbir kararı alınmış olup fasılalı olarak geçen yararlanma süreleri dâhil iki yıldan az olmamak üzere, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının sosyal hizmet modellerinden yararlanan çocuklardan reşit olduğu tarih itibarıyla bu hizmetlerden yararlanmaya devam edenlerin işe yerleştirilmeleri aşağıdaki usul ve esaslar çerçevesinde yapılır:

a) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından hangi statüde olursa olsun serbest kadro ve pozisyonları toplamının binde biri, bu madde kapsamında istihdam edilecekler için ayrılr ve her yıl belirtilen oranda kişi istihdam edilir. Serbest kadro ve pozisyon toplamının binden az olması hâlinde dahi kamu kurum ve kuruluşlarında en az bir hak sahibi istihdam edilir.

b) (Değişik: 21/3/2018-7103/24 md.) Bu hükümden yararlanmak isteyenler, 18 yaşını doldurdukları ve korunma, bakım tedbir kararı veya bu Kanunun 24 üncü maddesinin birinci fikrasının (b) bendinde belirtilen himaye onayının sona erdiği tarihten itibaren beş yıl içinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına başvururlar. Bu madde hükümleri çerçevesinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından hak sahibi olduğu onaylananlar Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Hak sahiplerinin atamaları il tercihleri de dikkate alınarak Başkanlıkça kura usulü ile yapılır. İşe yerləştirməde öncelik, sırasıyla lisans, ön lisans ve ortaöğretim mezunlarına verilir.

c) (Mülga: 21/3/2018-7103/24 md.)

ç) (Değişik: 21/3/2018-7103/24 md.) Yerleştirme yapılacak kadro sayısı 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kurumların serbest memur kadroları ile sözleşmeli personel pozisyonları ve işçi kadro sayısının toplamının binde biridir. Toplam kadro ve pozisyon sayısının belirlenmesinde yerleştirme yapılacak yılın başındaki veriler esas alınır. Devlet Personel Başkanlığıncı bu madde kapsamında hak sahiplerinin istihdam edileceği toplam kadro sayıları her kurum için tespit edilerek kurumlara bildirilir. Kurumlar, bildirilen bu kadroları merkez ve taşra teşkilatları itibarıyla dağıtımını yaparak yerleştirme dönemlerinde Devlet Personel Başkanlığına bildirir. Bu madde kapsamına girenlerin yerleştirilmeleri; ortaöğretim ve daha üst öğrenim mezunları için kurumların talepleri doğrultusunda öğrenim durumları itibarıyla ihraz ettikleri unvanın 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki cetvellerde yer olması şartıyla ihraz etmiş bulundukları unvanlara, bunların dışında kalan ortaöğretim ve yüksekokretim mezunları için memur unvanlı kadro ve pozisyonlara, diğer öğrenim mezunları için ise yardımcı hizmetler sınıfında yer alan kadro ve pozisyonlara yılda üç defadan az olmamak üzere Devlet Personel Başkanlığıncı yapılır veya yaptırılır. Ek 1 inci madde kapsamında yerleştirme yapılacak kurumlarca teşkilat bazında dağıtımın bildirilmemesi hâlinde Devlet Personel Başkanlığıncı belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde resen yerleştirme yapılır.

d) Kamu kurum ve kuruluşları, bu maddede belirtilen haktan yararlanarak yerleştirilen ancak herhangi bir nedenle işten ayrılan personele ilişkin belirlenecek bilgileri işten ayrılmayı takip eden bir ay içinde, hâlen çalışmakta olanların bilgilerini ise yönetmelikte belirlenecek zamanda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığına bildirir.

Birinci fikra ile sağlanan istihdam hakkından sadece bir kez yararlanılabilir. Kamu kurum ve kuruluşlarına ait kadro ve pozisyonlara her ne surette olursa olsun yerleştirilenler bu maddede verilen hakkı kullanmış sayılır.³³

190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamı dışında kalan kurumlar da bu madde kapsamında istihdamla yükümlü oldukları kadro ve pozisyonları Devlet Personel Başkanlığına bildirmek zorundadır. Ancak, bu kurumlara yapılacak yerleştirmelerde ilgili kurumların talep ettikleri kadro ve statüler esas alınır.

Bu madde kapsamında yapılacak yerleştirmelerde; yerleştirilen kişinin atama onayının alınması ile birlikte diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın teklif yapılan kamu kurum ve kuruluşlarına kadrolar ihdas, tahsis ve vize edilmiş ve ilgili kurumun 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki ilgili cetvel ve bölümlerine eklenmiş sayılır. Bu şekilde ihdas edilen kadrolar, herhangi bir şekilde boşalması hâlinde başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Yerleştirilen hak sahiplerine ilişkin bilgiler, göreve başlama tarihinden itibaren en geç bir ay içinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

³³ 21/3/2018 tarihli ve 7103 sayılı Kanunun 24 üncü maddesiyle, bu fikrada yer alan “Bu madde” ibaresi “Birinci fikra” şeklinde değiştirilmiştir.

Birinci fikra kapsamına giren kişilerin özel sektörde çalışmaları hâlinde, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81 inci maddesine göre ödenmesi gereken ve aynı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi, kısa vadeli sigorta kolları primi ve genel sağlık sigortası primi, sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fikrasına göre ödenmesi gereken işsizlik sigortası primi, sigortalı ve işveren hissesinin tamamı sigortalının işe giriş tarihinden itibaren beş yıl süre ile Hazine tarafından karşılanır. Bu fikra kapsamında sağlanan prim teşvikinden işverenler yararlanır ve Hazine tarafından işverene sağlanan sigortalı primi hissesi teşviki tutarının sigortalıyla ödenmesi işverenden talep edilemez. Bu fikra uyarınca teşvikten faydalananıbmek için Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içinde verilmesi ve Hazinece karşılanmayan primlerin yasal süresi içinde ödenmesi şarttır.

İşe yerleştirme yükümlülüğünün takip ve denetimi, yerleştirme yapılacak kadro ve pozisyonların belirlenmesi, yerleştirme ve kuraya ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususlar, Maliye Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının olumlu görüşleri üzerine Devlet Personel Başkanlığı tarafından bu Kanunun yayımını takip eden üç ay içinde yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

Ek Madde 2 – (Ek: 24/1/1989-KHK-356/4 md.; Aynen kabul: 14/3/1991-3703/5 md.; Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)³⁴

Anlaşmazlıkların Hali:

Ek Madde 3 – (Ek 14/3/1991-3703/5 md.; Mülga: 3/6/2011-KHK-633/35 md.)

Ek Madde 4 – (Ek: 30/5/1997-KHK-572/12 md.)

Bu Kanunda geçen "sakat" ibaresi "özürlü", "kör" ibaresi "görme özürlü", "sağır" ibaresi "İşitme özürlü" olarak değiştirilmiştir.

Ek Madde 5 – (Ek: 21/1/2000-KHK-594/7 md.)

Doğal afet bölgelerinde afetzedelere yönelik sosyal hizmet müdahaleleri için gerekli öncü, geçici ve sürekli ekipler, Kurum Genel Müdürenin onayıyla kurulur. Bu ekipler ile diğer Kurum personelinin düzenli bir eğitim programından geçirilmesi için gerekli bütün önlemler alınır. Afet bölgesinde görevlendirilen personelin, hizmetin gerektirdiği ihtiyaçları karşılanır.

³⁴ Bu madde; evvelce 356 sayılı KHK'nın 4 üncü maddesi ile "Ek madde 1" olarak getirilmişse de teselsülü sağlamak için bu sefer 14/3/1991 tarih ve 3703 sayılı Kanunla madde numarası "Ek madde 2" olarak değiştirilmiştir.

Ek Madde 6 – (Ek: 21/1/2000-KHK-594/7 md.)

Doğal afet bölgelerindeki ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının mütevelli heyetlerine, ilçe sosyal hizmetler müdürü, mütevelli heyeti üyesi olarak katılır. Bu vakıflarda afet çalışmaları süresince, sosyal hizmet uzmanları istihdam edilebilir.

Ek Madde 7 – (Ek: 1/7/2005-5378/30 md.; Değişik: 6/2/2014-6518/21 md.)

Her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı, asgarî ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden daha az olan bakıma ihtiyacı olan engellilere, resmî veya özel bakım merkezlerinde bakım hizmeti ya da sosyal yardım yapmak suretiyle evde bakımına destek verilmesi sağlanır. Hanede birden fazla bakıma ihtiyacı olan engelli bulunması hâlinde, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarının hesaplanması birinci bakıma ihtiyacı olan engelliden sonraki her bakıma ihtiyacı olan engelli iki kişi sayılır. (**Ek cümle:21/2/2019-7166/1 md.**) Bu fikranın uygulanmasında, 5510 sayılı Kanunun ek 18 inci maddesi uyarınca Ramazan ve Kurban bayramlarında ödenen bayram ikramiyeleri hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarının hesaplanmasına dahil edilmez.

Bakıma ihtiyacı olan engellilere özel bakım merkezlerinde sunulacak bakım hizmetinin karşılığı olarak belirlenecek kişi başına aylık bakım ücreti tutarı, (20.000) gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunacak tutardan fazla olamaz. Bakıma ihtiyacı olan engellinin evde bakımına destek için ise (10.000) gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar aylık sosyal yardım yapılır.

Bakıma ihtiyacı olan engellilere sunulacak bakım hizmet modeline ve kapsamına, bakım hizmetinden yararlanabileceklerin başvuru şekline, bu hizmetleri verecek olan gerçek ve tüzel kişiler tarafından açılacak kuruluşlara açılış izni verilmesine, çalışmasına, denetimine, ücretlendirilmesine, idari para cezalarının ve kapatılma işlemlerinin uygulanmasına, özel bakım merkezlerine bakım hizmeti karşılığı yapılacak ödemelere ve bakım hizmeti veren resmî kurumlara yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Maliye Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına müsteriken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Bakıma ihtiyacı olan engellilerin evde bakımına destek için yapılacak sosyal yardımlara ilişkin iş ve işlemler, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca gerçekleştirilir. Bakıma ihtiyacı olan engellilerin evde bakımına destek için yapılacak sosyal yardımın başvuru şekline, değerlendirilmesine, ödenmesine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Maliye Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında müsteriken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Birinci fikra kapsamındaki bakıma ihtiyacı olan engellilere sunulacak bakım hizmetinin karşılığı olarak özel bakım merkezlerine ödenecek bakım ücreti, evde bakımına destek için yapılacak sosyal yardım ile bakım hizmeti veren resmî kurumlara yapılacak yardımlar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

Bakıma ihtiyacı olan engellilere, ücretleri Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesinden karşılanması suretiyle sağlanacak bakım hizmetleri, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın temin edilir. Bu fikranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Birinci fikra ile belirlenen hane halkı gelir ölçütünü aşan gelir değişikliğinin tespiti hâlinde bu madde kapsamında yapılan ödemeler durdurulur ve değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren yasal faizi ile birlikte genel hükümlere göre takip ve tahsil edilir.

Ek Madde 8 – (Ek: 1/7/2005-5378/30 md.)³⁵

İşitme ve konuşma engellilerine gerek görüldüğü hâllerde tercümanlık yapmak üzere illerde işaret dili bilen personel görevlendirilir. Personelin işaret lisanı öğrenmeleri için gerekli kursların düzenlenmesi sağlanır. Bu personelin görev ve yetkileri, çalışma koşulları ile ilgili usul ve esaslar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Ek Madde 9- (Ek: 6/2/2014-6518/22 md.)

Haklarında korunma, bakım veya barınma tedbiri kararı alınarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına ait sosyal hizmet kuruluşlarına yerleştirilmiş olan çocukların, yüksek yararları gözetilmek kaydıyla, eğitimleri ile hayat veya beden bütünlüklerinin korunması açısından zorunlu olan hâllerde, veli veya vasiye ait yetkiler çocuğun bulunduğu yer sosyal hizmet kuruluşunun belirlenecek yetkilisi veya sorumlusu tarafından kullanılır. Yapılan iş ve işlemler hakkında veli veya vasiye derhâl bilgi verilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığının görüşü alınarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Ek Madde 10- (Ek: 6/2/2014-6518/23 md.)

65 yaşını doldurmuş ve her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı asgari ücretin aylık net tutarının üçte birinden az olan Türk vatandaşlarına 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fikrasının (b) bendinin tabi olduğu usule göre hizmet alımıyla bakım hizmeti verilebilir.

Ek Madde 11- (Ek: 6/2/2014-6518/24 md.)

Sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birisinden her ne ad altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlananlar ile uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışanlar hariç olmak kaydıyla, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının sosyal hizmet kuruluşları ile Darülaceze Müessesesinde ücretsiz

³⁵ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fikrasında yer alan “özürlülerine” ve “Özürlüler İdaresi Başkanlığı ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü’ne müsteriken hazırlayacakları” ibareleri sırasıyla “engellilere” ve “Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında hazırlanacak” şeklinde değiştirilmiştir.

bakılan veya bakım ücreti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından ödenerek özel sosyal hizmet kuruluşlarında bakımı sağlanan ya da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında yardım yapmak suretiyle desteklenen resmî sosyal hizmet kuruluşlarında verilen bakım hizmetinden yararlanıp da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının sosyal hizmet kuruluşlarında verilen bakım hizmetinden ücretsiz yararlanmaya ilişkin koşulları haiz olan yaşlılar ile engelli bireylere, her yıl merkezî yönetim bütçe kanunu ile belirlenecek miktar üzerinden hiçbir kesinti yapılmaksızın aylık net harçlık verilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müşterek hazırlanacak bir yönetmelikle tespit olunur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1 – Bu Kanunun yayımı tarihinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Sosyal Hizmetler Genel Müdürlüğü'nce işletilen veya yatırım programlarında yer alıp halen inşaatları, sürdürulen kreş ve gündüz bakımevleri, huzurevleri, rehabilitasyon merkezleri; Devlet yatırım programları çerçevesinde yaptırılmış bulunan ya da Kanun yürürlüğe girdiği tarihte inşa edilmekte olan çocuk bakım ve yetiştirme yurtları; İl Korunmaya Muhtaç Çocukları Koruma Birlikleri ve bunlara bağlı çocuk bakım ve yetiştirme yurtları ile her türlü kuruluşları; varlığı sona erdirilen Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun Genel Merkezi, il merkezi, bağımsız şube, şube, bağımsız kol ve kollarına ait tüm büro, kuruluş ve işletmeleri; bunların döner sermayeleri; tüm taşınır taşınmaz malları, alacak ve borçları ile Kuruma devrolunur.

Devir işlemleri genel hükümlere göre ve mahalli mülki amirinin veya görevlendireceği yardımcılarının gözetiminde yapılır. Bunlardan Hazine mülkleri dışında kalan ve hizmetleri Kurumca devralınan tüzelkilere ait taşınmaz mallar Kurum adına tescil olunur. Devir ve ferağ işlemleri her türlü harç ve vergiden muafır.

Kuruma devrolunacak kuruluş ve işletmeler, devir işlemleri tamamlanıncaya kadar mahalli mülki amirleri gözetiminde eski mevzuata göre yönetilirler.

Devir işlemleri en geç 31 Aralık 1983 tarihine kadar tamamlanır.

Geçici Madde 2 – Varlığı sona eren Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun Genel Merkez, il merkezi, bağımsız şube, bağımsız kol ve kollarına ait tüm taşınmaz mallarına ilişkin kira sözleşmeleri bu Kanunun yayımı tarihinden altı ay sonra sona erer. Bu süre bitiminde rayiç bedele uygun olarak tespit edilen yeni kira bedeli ile taşınmazı eski kiracının kiralamaya tercih hakkı vardır. Bu hakkın Kurumun yapacağı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde kullanılması şarttır.

Belirtilen süre içinde bu hakkını kullanmayan ve taşınmazı tahliye etmeyen kiracıların tahliyeleri icra memurluğundan istenebilir.

Geçici Madde 3 – Kuruma devredilen hizmetlerle ilgili olarak; Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve il Korunmaya Muhtaç Çocukları Koruma Birlikleri ve bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlara ait iptal edilen kadrolar ekli (I) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

Genel Kadro Kanunu çıkışına kadar Kurum hizmetlerinde kullanılmak üzere, ekli (II) sayılı cetveldeki kadrolar ihdas edilmiştir.

İhdas edilen kadroların dağıtımını yapılmıştır. İptal edilen kadrolarda fiilen çalışmakta olan memurların aylıkları kaldırılan kadrolara istinaden ödenmeye devam olunur.

Kadro dağıtımının sonunda; işgal etmekte oldukları kadro derece ve unvanları değişimeyenler ile kadro derecesi değiştirilenlerden 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre yeni derecelerine atanma şartlarını taşıyanlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başkaca bir işleme gerek kalmaksızın bu kadrolara atanmış sayılır. Bunun dışında kalan personel ise yürürlükteki mevzuata göre yeni kadrolara atanır.³⁶

Geçici Madde 4 – Bu Kanunun yayımı tarihinde Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunda çalışmakta olanlar, bu Kurumda geçirdikleri hizmetlerinin her bir yılı bir kademe, her üç yılı da bir derece sayılacak suretiyle 12 Şubat 1982 tarih ve 2595 sayılı Kanunun geçici 9 uncu maddesi esaslarına göre ancak 3 ay içinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın Kurum kadrolarına intibak ettirilirler.

İntibak işlemleri sırasında; ilkokul mezunu olmayanlar ilkokul mezunu gibi işleme tabi tutulurlar.

İntibak süresi içinde ayrılanların tazminatları Kurumca ödenir.

Geçici Madde 5 – Devrolunan hizmetlerin aksamadan yürütülmesini sağlamak üzere;

a) Devrolunan hizmetlerden genel bütçe içinde yer alanlarla ilgili harcamaların genel bütçeden,

b) Koruma birlikleri ile ilgili harcamaların Kurumca belirlenecek yeni esaslar da dikkate alınarak kendi bütçelerinden,

c) Varlığı sona erdirilen Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumundan devrolunan hizmetlerle ilgili harcamaların Kurumca belirlenecek yeni esaslar da dikkate alınarak mevcut muhasebe ve bütçeleme esaslarına göre kendi bütçelerinden,

Yapılmasına 1983 mali yılı sonuna kadar devam olunur.

Devrolunan döner sermayelere ilişkin işlemler ilgili yönetmelikler çıkarılınca kadar eski mevzuatlarına göre Kurum ve valilerin denetim ve gözetiminde yürütülür.

Geçici Madde 6 – Kurum, tespit edeceği hizmet önceliklerine göre gerekli görülen illerden başlayarak taşra teşkilatının kuruluşunu, Kanunun yayımı tarihinden itibaren beş yıl içinde tamamlar.

³⁶ Bu maddenin ikinci fikrasi ile ihdas olunan kadrolar, 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı KHK.'nin 13 üncü maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu süre içinde, taşra teşkilatının kurulmadığı illerde, Kurumun sorumluluğundaki hizmetler İl Sağlık ve Sosyal Yardım müdürlüklerince yerine getirilir.

Geçici Madde 7 – (Ek: 14/5/1985 - 3204/1 md.) 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirceme Kurumu Kanununun Geçici 2 nci Maddesine göre Kurumun belirlediği kira bedelini kabul ederek Kurumla kira sözleşmesi yapanlar veya Kurumun belirlediği kira bedelini kabul etmeyerek kira sözleşmesi yapmayanlardan taşınmaz malı henüz tahliye etmemiş bulunanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde Kurum tarafından belirlenen kira bedellerine karşı sulh hukuk mahkemesine itiraz edebilirler. İtirazın yapılması halinde kiracılar, dava sonuna kadar Kurum tarafından belirlenen kirayı aylık olarak öderler ve taşınmaz maldan tahliye edilemezler. Kira bedeli, sulh hukuk mahkemesince rayič ve emsale uygun olarak tespit olunur. Tespit edilen kira bedeli 27/11/1983 tarihinden itibaren geçerli olup, karar ile kiracı lehine fark olduğu takdirde bu miktar ileriki aylık kiralara mahsup edilir.

Görülecek davalarda ilk ve eski kiranın toptan eşya fiyatlarındaki artış yüzdeleri bu tespitlerde nazara alınmaz. Mahkeme, tespitte bilirkişi olarak resmi dairelerce bildirilen teknik elemanlardan, ticaret odası temsilcisinden ve bir de hukukçudan olmak üzere üç kişilik heyeti resen seçenek.

Mahkeme kararının kesinleşmesinden başlayarak otuz gün içinde mahkemece tespit edilen kira bedeline göre kiracının yeni kira sözleşmesi yapmaya hakkı vardır. Bu süre içinde sözleşmeyi yapmayan ve biriken kira farklarını ödemeyen kiracının tahliyesi icra memurluğundan istenir.

Kurum tarafından yapılan tebliğat üzerine Kurumca tespit edilen kira bedeline uygun olarak kira sözleşmesi yapılmış olması yukarıdaki fikralarda belirtilen itiraz hakkının kullanılmasına engel teşkil etmez. Bu takdirde mahkeme kararının kesinleşmesi ile tesbit edilen kira mukavele tarihinden geçerli olur.

Bu davalar diğer davalara nazaran öncelikle görülür.

Geçici Madde 8 – (Ek: 21/1/2000-KHK-594/8 md.) Ek (1) sayılı listede yer alan kadro iptal edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı (I) sayılı cetvelin Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirceme Kurumu Genel Müdürlüğüne ait bölümünden çıkarılmış ve ekli (2) ve (3) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek adı geçen Genel Müdürlüğü ait bölüme eklenmiştir.

Geçici Madde 9 – (Ek: 4/7/2012-6353/13 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun ek 7 nci maddesine istinaden kendilerine engelliye ikametgâhında bakım hizmeti vermesi dolayısıyla ödeme yapılmış kişilere anılan maddenin birinci fikrasında belirtilen gelir ölçütünün aşılması nedeniyle yersiz olarak ödenen tutarlar birinci fikrada belirtilen gelir ölçütünün geçildiği oranda yasal faizi ile birlikte takip ve tahsil edilir. Söz konusu gelir ölçütünün bir kat veya daha fazla aşılması halinde yapılan yersiz ödemenin tamamı yasal faizi ile birlikte tahsil edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu kapsamda tahsil edilmiş olan tutarlar bakımından ilgili kişiler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğmaz.³⁷

³⁷ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fikrasında yer alan “özürlüye” ibaresi “engelliye” şeklinde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 10 – (Ek: 6/2/2014-6518/25 md.)

1/7/2014 tarihine kadar, ek 7 nci madde kapsamında özel bakım merkezlerinde veya ikametgâhında bakım hizmeti verilenlerin gelir değişikliklerinin, bu hizmetlerden yararlanmak için başvurmuş olanların ise gelir durumunun tespitinde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki hükümler uygulanmaya devam olunur.

Geçici Madde 11 – (Ek: 6/2/2014-6518/26 md.)

Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüne işletmelere verilen borçlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bir defaya mahsus olmak kaydıyla ödenmez ve Döner Sermaye Merkez Müdürlüğü hesabına gider kaydedilir.

Geçici Madde 12 – (Ek: 6/2/2014-6518/27 md.)

19 uncu maddede öngörülen yönetmelik altı ay içinde çıkarılır. Bu yönetmelik çıkarılınca kadar döner sermaye işletmelerine ilişkin önceki mevzuat hükümlerinin 19 uncu maddeye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 13 – (Ek: 6/2/2014-6518/28 md.)

Bu Kanunun ek 11 inci maddesi uyarınca 2014 yılı içinde ödenecek aylık net harçlık tutarları (1620) gösterge rakamının ilgili ay itibarıyla geçerli olan memur aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müstereken belirlenir.

Geçici Madde 14 – (Ek: 6/2/2014-6518/29 md.)

Bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde tanımlanan çocuk destek merkezi, aktif yaşam merkezi, çocuk evleri sitesi, ev tipi sosyal hizmet birimi ile ev tipi sosyal hizmet birimleri koordinasyon merkezine ilişkin yönetmelikler altı ay içinde çıkarılır. Anılan yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 15 – (Ek: 18/1/2017-6770/6 md.)

Gerçeğe uygun olmayan belge ve sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler hariç olmak üzere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar bu Kanunun ek 7 nci maddesi kapsamında fazla ve yersiz ödenen ve geri alınması gereken tutarlar ile bunlardan doğan faizler terkin olunur. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu kapsamda tahsil edilmiş olan tutarlar bakımından ilgili kişiler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğmaz ve yapılmış olan tahsilatlar iade edilmez. Açılmış olan davalarda yargılama gideri ile vekâlet ücretine hükmolenmaz, hükmolunanlar tahsil edilmez.

Geçici Madde 16 – (Ek: 21/3/2018-7103/25 md.)

(İptal birinci fikra: Anayasa Mahkemesi'nin 8/9/2022 tarihli ve E.: 2022/65, K.: 2022/102 sayılı Kararı ile.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce hak sahibi olanlardan daha önce istihdam hakkından yararlanmamış olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl içerisinde Bakanlığa başvurmalı halinde ek 1 inci maddede yer alan istihdam hakkından maddede belirtilen diğer şartları taşıdıklarını kaydıyla yararlanabilirler.

Geçici Madde 17- (Ek:21/2/2019-7166/2 md.)

Ek 7 nci maddeye göre evde bakım yardımını almakta iken 5510 sayılı Kanunun ek 18 inci maddesi uyarınca 2018 yılında ödenen bayram ikramiyeleri nedeniyle hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir şartının aşılması hâlinde; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar evde bakım yardımını henüz kesilmemiş olanların yardımları kesilmeksizin ödenmeye devam olunur, kesilmiş olanların yardımları kesildiği tarih itibarıyla tekrar başlatılır ve kesilen döneme ilişkin ödenmeye yardım tutarları defaten kendilerine ödenir.

Geçici Madde 18 – (Ek:16/4/2020-7244/5 md.)

Yeni koronavirüs (Covid-19) salgını kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle;

- a) Bakım merkezlerinde bakım hizmeti sunulabilmesi için ek 7 nci maddenin birinci fikrasında yer alan gelir ölçüyü ve ağır engellilik şartları,
- b) Hizmet alımıyla bakım hizmeti sunulabilmesi için ek 10 uncu maddenin birinci fikrasında yer alan gelir ölçüyü şartı,

bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay süreyle aranmaz. Cumhurbaşkanı bu süreyi bir yıla kadar uzatmaya yetkilidir.

Geçici Madde 19- (Ek:3/11/2022-7420/13 md.)

Gerçeğe uygun olmayan belge ve sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler hariç olmak üzere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar bu Kanunun ek 7 nci maddesi kapsamında fazla ve yersiz ödenen ve geri alınması gereken evde bakım yardımını ödemeleri ile bunlardan doğan faizler terkin olunur. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu kapsamda tahsil edilmiş olan tutarlar bakımından ilgili kişiler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğmaz ve yapılmış olan tahsilatlar iade edilmez. Açılmış olan davalarda yargılama gideri ile vekâlet ücretine hükmolenmaz, hükmolunanlar tahsil edilmez.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük:

Madde 39 – Bu Kanun yayımı tarihinden yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 40 – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

24/5/1983 TARİHLİ VE 2828 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER:

1 – 14/3/1991 tarihli ve 3703 sayılı Kanunun Geçici Maddeleri

Geçici Madde 2 – Bu Kanun ile çıkarılması öngörülen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 3 – Bu Kanunda öngörülen protokoller yürürlüğe girinceye kadar mevcut protokollerin uygulanmasına devam olunur.

**2828 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nın Numarası	2828 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
3204	Geçici Madde 7	22/5/1985
3413	Ek Madde 1	2/3/1988
KHK/356	Ek Madde 2	18/3/1989
KHK/396	9, 10	29/12/1989
3703	16, Ek Madde 2, Ek Madde 3	18/3/1989 tarihinden geçerli olmak üzere 23/3/1991
KHK/433	16	15/7/1991 tarihinden geçerli olmak üzere 8/7/1991
4122	18	26/7/1995
KHK/572	3, 4, 16, 25, Ek Madde 4	6/6/1997
4549	19	12/3/2000
KHK/594	3, 4, Ek Madde 5, Ek Madde 6, Geçici Madde 8	27/3/2000
5272	18	24/12/2004
5378	3, 4, 9, 10 ve Ek Madde 7,8	7/7/2005
5579	3, Ek Madde 7	10/2/2007
5602	18	21/3/2007 tarihini izleyen ay başında
KHK/633	Kanunun Adı, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 31, 33, 37, Ek Madde 2, Ek Madde 3	12/6/2011 tarihinde yapılan milletvekili seçiminden sonra kurulan ilk Bakanlar Kurulu üyelerinin atandığı tarihte
KHK/662	3	2/11/2011
6353	Ek Madde 7 ve Geçici Madde 9	12/7/2012
6462	1, 3, 4, 16, 21, 24, 25, 26, Ek Madde 7, Ek Madde 8, Geçici Madde 9	3/5/2013
6495	35/A, 35/B	2/8/2013
6518	1, 3, 4, 16, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 34, Ek Madde 1, Ek Madde 7, Ek Madde 9, Ek Madde 10, Ek Madde 11, Geçici Madde 10, Geçici Madde 11, Geçici Madde 12, Geçici Madde 13,	19/2/2014

Değiştiren Kanunun/ KHK'nın Numarası	2828 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
	Geçici Madde 14	
6770	Geçici Madde 15	27/1/2017
7063	3	20/12/2017
7103	Ek Madde 1, Geçici Madde 16	27/3/2018
7420	Geçici Madde 19	9/11/2022

**2828 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ
TARİHLERİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nın veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	2828 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
KHK/700	18, 19	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andicerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)
7166	Ek Madde 7, Geçici Madde 17	22/2/2019
7244	Geçici Madde 18	17/4/2020
Anayasa Mahkemesi'nin 8/9/2022 tarihli ve E.: 2022/65, K.: 2022/102 sayılı Kararı	Geçici Madde 16	21/9/2022